

stichting vogelasiel noordwijk

10-JAAR VOGELASIEL NOORDWIJK

Geschiedenis

In najaar 1967 werd in een kleine ruimte te Noordwijk aan Zee door de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming "Noordwijk" officieel begonnen met het opvangen en verzorgen van gewonde, zieke en vermoeide vogels. Deze ruimte bleek al spoedig te klein en er moest worden omgezien naar een groter onderkomen.

De gemeente Noordwijk stelde achter het politiebureau aan het Dompad een stukje grond beschikbaar en via een plaatselijke actie werd geld ingezameld om de bouw van een nieuw asiel mogelijk te maken. Dat lukte wonderwel en in januari 1969 kon de beheerder, de heer J.Hoek, het nieuwe asiel in gebruik nemen.

Stichting Vogelasiel

De eerste jaren was dit nieuwe vogelasiel ideaal. De vogels konden goed verzorgd worden. 's Winters kon het asiel verwarmd worden en ook aan de zwemvogels was gedacht door het aanleggen van een vijver waar ze ploeteren en baden konden.

De tijd stond echter niet stil. Inzichten in het opvangen en verzorgen van vogels veranderden. Bepaalde faciliteiten werden erg gemist. Er was geen stromend water, er was geen licht en er waren, vooral in de zomermaanden problemen met het opslaan van voer, vooral vis.

In 1975 gaf de heer Hoek te kennen, dat hij, gezien zijn leeftijd, het beheer van het vogelasiel aan anderen wilde overdragen.

Uit de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming "Noordwijk" werd een werkgroep samengesteld die zich zou buigen over de problemen.

De conclusie van deze werkgroep was, wilde men de vogels optimaal kunnen verzorgen, dat er zeer ingrijpende voorzieningen nodig waren. In eerste instantie diende er water en licht te komen en op wat langere termijn gezien, zou vernieuwbouw van het asiel nodig zijn.

De Vereniging kon echter de geldmiddelen niet opbrengen. De enige mogelijkheid was een aparte stichting in het leven te roepen, die door bepaalde acties aan geld moest komen om de verbeteringen aan het vogelasiel te kunnen financieren. Januari 1976 werd de stichting notarieel een feit.

Het behoeft geen betoog, dat er tussen de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming "Noordwijk" en de Stichting Vogelasiel Noordwijk een zeer hechte band bestaat.

Werkzaamheden van de Stichting

Om de vogels optimaal te kunnen verzorgen, was dringend behoefte aan water, licht en een diepvrieskist voor de opslag van vis.

Door middel van een stickeractie, werkzaamheden voor het Staatsbosbeheer, het rapen van dennenappels, subsidies, schenkingen enz. kon de inventaris in 1976 aanzienlijk worden uitgebreid.

Er kwam voldoende geld binnen om de belangrijkste dingen aan te schaffen. Licht en water werden aangelegd. Verder werd een butagasgeijser en butagaskachel aangeschaft alsmede de onontbeerlijke vrieskist voor de opslag van vis.

Begin 1977 werd een diep basin aangeschaft voor de watervogels. Nu konden zelfs zwanen flink uit de "voeten". Er was echter geen geld meer om een eenvoudige filter voor dit basin te kunnen aanschaffen.

Vernieuwbouw

Najaar 1977 bestond het asiel dus 10 jaar. Een lustrum, dat wel, maar geen Lustrum, dat gepaard ging met toespraken en festiviteiten. Integendeel! Er werd gewoon doorgewerkt, want het asiel is nooit zonder vogels.

Voorjaar 1977 werd besloten het gehele asiel te verbouwen en zonodig te vernieuwen. Het houtwerk was plaatselijk verrot en er waren problemen met schoonmaken, waardoor goed ontsmetten niet mogelijk bleek te zijn.

Om een beter inzicht te krijgen hoe een asiel opgezet moest worden, werden veel excursies naar andere asiels georganiseerd.

In september kreeg de Stichting officieel vergunning om het asiel te verbouwen en uit te breiden.

In oktober werd het oude asiel afgebroken en een week later lag de fundering voor een nieuw asiel in de grond. De vogels werden tijdelijk ondergebracht bij Arno Bos. Half december was het nieuwe asiel zover gereed dat de vogels weer teruggebracht konden worden.

Een mooier geschenk kon het 10-jarig asiel zich niet wensen. De vernieuwbouw die was gepland, kon, mede dank zij de donateurs en het bedrijfsleven in en rondom Noordwijk, omgezet worden in een compleet nieuwbouwplan.

Resultaten 10-jaar vogelasiel

Het is toch wel een tijdstip om even achterom te kijken wat zoal de resultaten zijn geweest in de achterliggende jaren.

Noordwijk is erg gunstig gelegen. Een zee, die onder de vogels veel slachtoffers maakt en een achterland met bossen en polders.

Een gevarieerd gezelschap is in het asiel eerder regel dan uitzondering.

De grootste groep vogels waarmee het asiel te maken krijgt, is de verzorging van zeevogels. In onderstaand overzicht is dat duidelijk te zien.

RESULTATEN VOGELASIEL PERIODE 1967 t/m 1976

	aantal			aantal	
	gebracht	gelost		gebracht	gelost
Roodkeelduiker	19	-	Grote zeeëend	1	-
Fuut	31	3	Zwarte zeeëend	42	2
Roodhalsfuut	2	-	Eidereend	5	-
Kuifduiker	1	-	Middelste zaagbek	4	2
Dodaars	9	2	Bergeend	5	2
Vaal stormvogeltje	1	-	Grauwe gans	3	2
Noordse stormvogel	22	8	Kolgans	1	-
Jan van gent	29	11	Knobbelzwaan	17	11
Aalscholver	1	-	Buizerd	1	1
Blauwe reiger	30	1	Sperwer	3	1
Roerdomp	1	4	Boomvalk	1	-
Wilde eend	93	56	Torenvalk	9	6
Wintertaling	5	-	Patrijs	3	2
Slobeend	1	1	Fazant	12	3
Kuifeend	4	-	Waterral	11	5
Tafeleend	3	1	Waterhoen	19	10
IJseend	1	-	Meerkoet	21	14

	aantal			aantal	
	gebracht	gelost		gebracht	gelost
Scholekster	15	2	Kleine bonte specht	1	-
Kievit	12	3	Kuifleeuwerik	1	1
Zilverplevier	1	-	Veldleeuwerik	8	1
Steenloper	1	-	Strandleeuwerik	1	-
Watersnip	1	-	Boerenwaluw	3	1
Houtsnip	6	3	Graspieper	1	-
Wulp	5	1	Witte kwikstaart	5	-
Oeverloper	1	1	Winterkoning	1	1
Tureluur	1	-	Heggemus	2	1
Bonte strandloper	2	-	Kramsvogel	4	1
Drieteenstrandloper	1	-	Zanglijster	11	2
Rosse franjepoot	1	-	Koperwiek	20	4
Grote jager	1	-	Beflijster	1	-
Kleine jager	2	1	Merel	75	30
Kleinste jager	2	-	Goudlijster	1	-
Grote mantelmeeuw	9	3	Tapuit	2	1
Kleine mantelmeeuw	5	1	Roodborst	5	3
Zilvermeeuw	88	33	Zwartkop	2	2
Stormmeeuw	38	13	Tuinfluitier	2	2
Kokmeeuw	132	24	Fitis	2	1
Drieteenmeeuw	19	4	Tjiftjaf	1	1
Visdief	1	-	Goudhaantje	9	9
Grote stern	1	-	Vuurgoudhaantje	4	3
Alk	43	-	Bonte vliegenvanger	3	-
Kleine alk	4	-	Koolmees	2	1
Zeekoet	155	1	Zwarte mees	3	3
Papegaaiduiker	1	-	Groenling	4	2
Holenduif	1	1	Putter	2	1
Houtduif	15	3	Sijs	1	1
Turkse tortel	45	12	Vink	1	-
Koekoek	4	1	Huismus	36	11
Kerkuil	2	2	Ringmus	1	-
Bosuil	2	2	Spreeuw	58	13
Ransuil	3	2	Zwarte kraai	19	5
Velduil	2	-	Bonte kraai	1	1
Nachtzwaluw	1	-	Kauw	29	15
Gierzwaluw	24	12	Ekster	7	2
IJsvogel	2	2	Vlaamse gaai	5	1
Groene specht	2	-			
Grote bonte specht	1	1			
				1388	393
				====	=====

In 10 jaar zijn er 1388 vogels verdeeld over 112 soorten het asiel binnengebracht en 393 vogels zijn weer losgelaten. Dat betekent, dat bijna 30% van de vogels genezen gelost konden worden.

De slachtoffers

De patiënten die in het asiel worden gebracht, kunnen in drie groepen worden onderverdeeld:

- a) vermoeide vogels
- b) gewonde vogels
- c) stookolieslachtoffers

a) vermoeide vogels

Dit zijn dankbare "slachtoffers" omdat genezing bijna 100% is. Het betreffen vooral kleine zangvogels die op weg naar het zuiden door vermoeidheid niet verder kunnen.

Ook gebeurt het nogal eens, dat vogels tijdens de trek boven zee door slecht weer worden overvallen. Wordt de kust gehaald, dan vallen de vogels uitgeput naar beneden. Vallen ze oververmoeid in de zeereep, dan zijn ze tussen de Helm moeilijk te vinden, maar vallen ze op de boulevard of in dorp, dan zijn deze vogels veelal met de hand op te rapen. Na een paar dagen rust kunnen ze weer losgelaten worden.

Na een zware storm wordt de zeereep afgezocht naar vermoeide Noordse stormvogels. Als deze vogels tijdig worden gevonden, dan zijn ze nog te redden door ze flink met vis bij te voeren. Worden ze echter over het hoofd gezien, dan verhongeren deze vogels omdat ze te vermoeid zijn om voedsel te kunnen zoeken. Een merkwaardig geval van een vermoeide vogel deed zich in 1976 voor op het kruispunt Duinweg-van Panhuysstraat toen een Jan van gent in botsing kwam met een autobus. De bus kreeg een flinke deuk en de "Albatros" zoals hij door de omstanders werd genoemd, belandde in het asiel. Na een paar dagen rust en veel vis, kon hij weer op het strand losgelaten worden.

De Veldleeuwerik redde het echter niet. Tijdens de trek was dit vogeltje van uitputting in zee gevallen. Ondanks de goede verzorging stierf de Veldleeuwerik spoedig.

b) gewonde vogels

Het behandelen van gewonde vogels in het asiel is vaak een hopeloze zaak. Geen wonder overigens. Een vogel met een gebroken poot of vleugel kan zich de eerste tijd nog aardig redden. Door honger verzwakt kan de vogel uiteindelijk door de een of ander gegrepen worden. Redding is dan haast onmogelijk, omdat het vaak oude wonden betreffen.

Als het zeldzame vogels of stootvogels betreffen, wordt de plaatselijke dierenarts ingeschakeld, maar ook dan is het resultaat zeer twijfelachtig.

Blijft een vogel leven dan kunnen ze vaak niet meer in de vrije natuur uitgezet worden. Een stootvogel met één poot gaat onherroepelijk dood, omdat hij zijn prooi niet meer kan slaan. Deze vogels gaan dan naar een revalidatiecentrum waar ze gebruikt worden voor de fok. Andere vogels worden naar Dierenpark Wassenaar gebracht of ter beschikking gesteld voor het onderwijs b.v. school- en kindertuinen.

Vooraf het aantal gewonde meeuwen, veelal verkeersslachtoffers, neemt toe en vormt de belangrijkste groep van deze soort patiënten.

c) stookolieslachtoffers

Een grote groep vogels leeft in of bij de zee of gebruikt de zee als trekroute. Juist deze groep is erg kwetsbaar voor stookolie, omdat de meeste vogels de zee gebruiken om te rusten.

Bepalen we ons tot de groep die bijna geheel bestaat uit stookolieslachtoffers n.l. de Roodkeelduiker, Fuut, alken, Zeekoet, zeeëenden en de Eidereend (in totaal 300 exx.), dan blijkt de overlevingskans 2% te zijn. De overlevingskans van deze groep is dus praktisch nihil. Dat ligt ook wel in de lijn der verwachtingen. De vogel, die in aanraking komt met olie, zal zich eerst op zee proberen schoon te maken. Hij krijgt dan een hoeveelheid olie naar binnen. Is de olie op het verenkleeft te veel, dan kleven de veren aan elkaar en de vogel wordt "lek" d.w.z. het verenkleeft is niet meer waterafstotend en het zeewater dringt door tot op de huid van de vogel. Als de vogel "lek" is, zoekt hij de kust op. De overlevingskansen dalen dan praktisch tot nul. De olie die deze vogel bij het schoonmaken van zijn veren naar binnen heeft gekregen veroorzaakt brandwonden op de maagwand. Aangezien het verenkleeft niet goed sluit, krijgt de vogel buiten deze maagkwaal nog eens longontsteking en is reddeloos verloren.

In voorgaande staat met resultaten kunt u zelf zien hoe bedroevend het is gesteld met deze groep vogels.

In een vroeg stadium kan nu iets gedaan worden voor deze vogels. De vogels worden behandeld met Fitfris van Sigma. een produkt dat olie oplost, en worden daarna met warm water goed afgespoeld. Er wordt bij de vogels een flinke hoeveelheid slaolie naar binnen gegoten om de olie in de maag naar buiten te krijgen. Dat helpt voortreffelijk. De uitwerpselen zijn in het begin pikzwart en stinken naar olie, maar de kleur wordt na een paar keer lichter. Als voer krijgen ze kleine stukjes vis, levertraan en vitaminedruppels. Ondanks deze behandeling sterven ze om zo te zeggen onder je handen. Het is een hoogst ondankebaar werk en toch lukt het wel eens.....

Het is in 1976 gelukt een Zeekoet er weer helemaal boven op te brengen en in 1977 lukte dit zelfs tweemaal. De vogels bleven echter lek en er diende gewacht te worden op de ruitijd. Aangezien het Vogelopvangcentrum op Texel gespecialiseerd is in het verzorgen van zeevogels, zijn de Zeekoeten daarheen gebracht. Ze zouden daar losgelaten worden als de vogels weer goed in de veren zouden zitten.

Het is echter nog niet gelukt om een Alk in leven te houden.

Enige opmerkelijke gasten

- Kerkuilen :Dit waren jonge, vermoeide vogels, die kennelijk net het nest verlaten hadden. Na een paar dagen rust en goed voer konden ze weer in vrijheid gesteld worden.
- Roerdomp :Deze vogel werd 's winters op het terrein van de Dr.Mr.Willem van de Bergh Stichting aangetroffen. Na 2 maanden voeren werd hij in de Nieuwkoopse plassen losgelaten.
- Goudlijster :Door de sterke en langdurige noordoostelijke wind was deze Goudlijster vanuit Siberië naar ons land afgedreven. In Noordwijk is hij tegen een windscherm gevlogen en werd gewond het vogel asiël binnengebracht. Hij leefde nog een paar dagen. De vogel is opgenomen in de collectie van het Natuurhistorisch Museum te Leiden.
- Buizerd :Deze stootvogel was aangeschoten en na medische hulp werd de vogel later naar een revalidatiecentrum gezonden.
- Ransuil :Het betroffen hier jonge vogels die op punt van uitvliegen stonden. De vogels werden door goedwillende wandelaars meege-nomen. Na een week voeren, konden ze weer losgelaten worden.
- Waterral :Deze zeer schuwe vogel leeft erg teruggetrokken. Eén exemplaar werd gevonden in een kist andijvie en een ander in een woon-kamer in Noordwijk aan Zee. Na een paar dagen werden ze weer losgelaten.
- IJsvogel :Dit betroffen 2 vogels die kennelijk op zoek waren naar ver-Koeling, want ze werden op een zeer hete dag aangetroffen in een slaapkamer. De vogeltjes waren volkomen gezond en zijn na zeer korte tijd weer losgelaten.
- Boomvalk :Deze vrij zeldzame stootvogel mist een poot en had vermoede-lijk in een val gezeten. De vogel was intussen dermate verzwakt dat hulp niet meer mocht baten.
- Velduil :Eén van de Velduilen werd met een gebroken vleugel binnen-gebracht. Volgens zeggen was hij afkomstig van Schiphol, waar hij in botsing is gekomen met een vliegtuig. De vleugel werd geamputeerd, maar de vogel ging zienderoog achteruit en stierf tenslotte.

Kwikstaarten :Het betrof hier een compleet nest, dat in een kist op de groenteveiling werd gevonden. Binnen een paar dagen waren ze echter allemaal dood, vermoedelijk door te eenzijdig voer n.l. meelwormen.

De bijzondere slachtoffers zoals de Kleine alk, de IJseend, de Goudlijster, de Kleinste jager en de Rosse Franjepoot zijn opgenomen in de collecties van het Natuurhistorisch Museum te Leiden en te Amsterdam.

Samenwerking andere asiels

Er is een begin gemaakt met het uitwisselen van gegevens met andere asiels. De bedoeling is, dat asiels zich min of meer gaan specialiseren op bepaalde soorten vogels. Noordwijk, gezien zijn ligging aan de kust, zou zich dan meer en meer bezig gaan houden met de opvang en verzorging van zeevogels. Ontvangen stootvogels, uilen e.d. zouden dan doorgezonden moeten worden naar asiels die hierin gespecialiseerd zijn. De overlevingskans voor deze vogels wordt in een gespecialiseerd asiel aanzienlijk groter. Daar gaat het tenslotte om. De vogels, als slachtoffer van onze hoog geïndustrialiseerde maatschappij, hebben recht op een zo goed mogelijke verzorging. Specialisatie verhoogt de overlevingskans. Het begin is gemaakt. De volgende tien jaar zal dit uitgebouwd moeten worden tot een doeltreffend systeem van vogelhulpverlening.

DONATIE 1977

U bespaart de penningmeester veel werk als u uw donatie voor 1977 per giro overmaakt.

Wilt u uw donatie storten op girono. 3598755 t.n.v. Penningmeester Stichting Vogelasiel Noordwijk.

Donatie bedraagt f 5,-- per jaar (minimum).

Uit het verslag van de penningmeester blijkt dat voor de nieuwbouw van het asiel nog te kort is een bedrag van bijna f 4000,--.

Als u uw donatie overmaakt. wilt u dan iets extra overmaken? Onze financiële last wordt dan ook beter te dragen.
